

landet af Industri- og Haandværksprodukter androg i 1905 231 Mill. Kr. Det var ikke Raastoffer, men udelukkende færdige Varer. Tror nu den højtærede Minister, at en Stigning af Indførselen til det dobbelte, altsaa til 400—450 Mill. Kr. aarlig vil gaa af uden Krak? Af alt, hvad der er sagt og skrevet under vore ulykkelige Toldkampe, er der intet, forekommer det mig, der er saa usmageligt, og jeg tager ikke i Betænkning at sige saa letsindigt som dette. Jeg tvivler paa, at nogen, der har været med til at underskrive denne Mindretalsbetænkning, har gjort sig det klart, hvad det vil sige, at Indførselen hertil vil blive forhøjet med 200 à 250 Mill. Kr. aarlig. Det vilde blive et Krak som i Begyndelsen af det forrige Aarhundrede, et Krak, lige ødelæggende for Byerne og for Landbruget. Thi Sagen er den, man kan ikke uden videre borttage Trediedelen eller Fjerdedelen af en Produktionsvirksomhed, uden at man ødelægger den. Enhver industriel Virksomhed, enhver Handelsvirksomhed, og jeg antager for øvrigt ogsaa, det gælder Landbruget, kan kun bestaa med en bestemt Produktion, en bestemt Omsætning, som dikteres af de Driftsudgifter, som Virksomheden kræver. Nu maa det dog staa klart for enhver, at gaar Omsætningen ned under det nødvendige Minimum, og det maa den ufravigelig gøre, naar Importen stiger til det dobbelte, saa maa der komme et Krak, en Ødelæggelse af Virksomheden og en Arbejdsløshed, hvor alle Arbejdsløshedskasser ville være som en Draabe i Havet.

Til mine almindelige Betragtninger om det foreliggende Lovforslag skal jeg endnu føje følgende: Vi have i Aarhundreder lidt under Hansestædernes Handelsvælde, der udpinte vort Land og hindrede alle Industrier her i Landet. Saa kom der i Slutningen af det 18de Aarhundrede en glimrende Handelsperiode, takket være Bernstorffs kloge Politik og nogle geniale Handelsmænds Handelstalent, men desværre var derefter hele den første Halvdel af det 19de Aarhundrede en Fattigdommens og Elendighedens Periode, hvor hamburgske og lübeckske Købmænd beherskede den danske Handel. Af Industri, har jeg oplyst, fandtes der saa godt som intet. Lykkeligvis have vi i den sidste Halvdel af det forrige Aarhundrede haft en god Periode for Handel og Industri, der har faaet et saadant Omfang, at vi i det store og hele maa siges at være Herrer i vort eget Land og have kunnet tage fat paa Eksporten. Det vil dog være taabeligt at

slaa sig til Ro med, at vi ere over alle Vanskeligheder. Der er meget at opnaa i Fremtiden, mange Opgaver at løse, naar blot de rette Mænd findes, og der ikke lægges Hindringer i Vejen. Men alt kan ogsaa tabes ved en uklog Handels- og Toldpolitik, og vi kunne atter synke ned i det samme Afhængighedsforhold som forhen. Men denne Gang bliver det ikke Hansestæderne, men det store, langt mægtigere tyske Rige, vi komme i økonomisk Afhængighed af.

Vil man nu undersøge, hvorledes det er gaaet til, at vi have erobret en-gros-Handelen her i Landet, vil man se, at det selvfølgelig skyldes baade Handel og Industri. Begge Erhverv have lige stor Ære af den Udvikling, der har fundet Sted. Men det sikre Værn for Handelens Bevarelse her i Landet er Industrien, hvis denne er værnet tilstrækkelig mod den Overproduktion, der fra andre Lande kastes herind. Fra Udlandet vil det være den letteste Sag at erobre vort Lands Handel. Vi have set, hvorledes det er gaaet i England, hvorledes Tyskland der efterhaanden har erobret sig en meget stor Magt, en Omsætning, som forøges Aar for Aar til stor Skade for den engelske Industri, netop fordi der ikke er Toldmure. Det vil være en let Sag for de omliggende Lande at erobre et Lands Handel. Det er et blot Pengespørgsmaal, om en Londonner- eller Berliner-Købmand eller Fabrikant vil bringe de Ofre, der ere nødvendige for at erobre Markedet her i Landet. Det er ikke ukendt, at man i Handelsverdenen bringer den Slags Ofre for at skabe sig et nyt Marked enten for at tilfredsstille sin Trang til forøget Virksomhed eller for at finde et nyt Afsætningssted for sin Vareproduktion. Nu vel, naar en Købmand vil bringe de fornødne Ofre, kan intet forhindre ham i at tiltvinge sig Forretninger, naar Toldforholdene ere lige for den indenlandske og den udenlandske Købmand. Jeg undervurderer ikke Handelsstandens Betydning, jeg mener den Del af Handelsstanden, der ikke er knyttet til industriel Virksomhed. Der gives selvfølgelig mange og store Handelshuse, der stolt have hævdet deres Position lige overfor Udlandets Konkurrence. Men vil man undersøge Forholdene, undersøge, hvem der yder det sikreste Værn, hvem der bedst er i Stand til at bevare vor en-gros-Handel her i Landet, viser det sig, at det er de Handelshuse, der ere knyttede til industrielle Virksomheder. Det nytter ikke at nægte dette Faktum. Derfor er det ikke alene